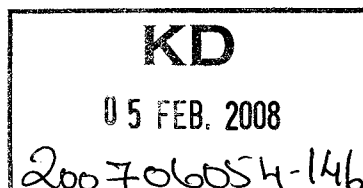

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dp
0032 OSLO

Vår ref.
07/2029-2-LC

Deres ref.

Dato:
04.02.2008

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til departementets høringsbrev av 5. desember 2007, med høringsfrist 4. februar 2008.

Ombudet slutter seg til departementets forslag til endringer i opplæringsloven og mener disse er nødvendige for å imøtekomme kritikken fra Den europeiske menneskerettsdomstolen. Endringene fører etter vår mening også til langt bedre samsvar mellom opplæringsloven og diskrimineringsloven, som bestemmer at ingen må forskjellsbehandles på grunn av religion og livssyn. Det er liten tvil om at KRL-faget i sin nåværende form kan oppfattes som diskriminerende overfor personer som ikke er kristne.

Ombudet er enig med departementet i at navnet på faget bør endres slik at kristendommen ikke kan oppfattes å ha noen særstilling i undervisningen. *Religion, livssyn og etikk* er etter vår mening et godt navn. Tro er en personlig sak og det kan etter ombudets oppfatning ikke være skolens oppgave å bidra til at barn slutter seg til det ene eller annet livssyn. I menneskerettskonvensjonene er da også trosfriheten beskyttet som en personlig rettighet som også omfatter retten til å bestemme over egne barns religiøse eller livssynsmessige oppdragelse. Staten er forpliktet til å sikre borgerne disse rettighetene, noe som utvilsomt blir vanskeligere dersom Staten samtidig har en egeninteresse i å fremme et bestemt religiøst syn.

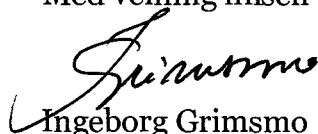
Det er etter ombudets mening svært viktig at det nye faget Religion, livssyn og etikk, i likhet med alle andre skolefag, er kunnskapsbasert. Kunnskap om ulike religioner og livssyn blir stadig viktigere for å kunne orientere seg i et mer pluralistisk og mangfoldig samfunn. Kunnskap og åpen diskusjon mellom elevene er helt grunnleggende for å kunne få til en kritisk dialog, og dermed fremme gjensidig respekt for ulike syn.

Ombudet støtter på denne bakgrunn departementets forslag til ny lovtekst i opplæringsloven § 2-4, og § 2-3.

Under forutsetning av at det etableres et helt nytt kunnskapsbasert fag slik departementet legger opp til, har ombudet vurdert om det er behov for en bestemmelse om fritak, jf dagens § 2-3a. Her presiseres det jo at det ikke kan kreves fritak fra opplæring om kunnskapsinnholdet i de ulike emnene i læreplanen. Dersom faget blir slik departementet legger opp til, skulle det derfor ikke være grunnlag for å kreve fritak fra undervisning i dette faget. På den annen side vil det fortsatt være behov for å kunne reservere seg mot å delta i julegudstjenester og lignende aktiviteter i skolens regi, så bestemmelsen bør opprettholdes.

Avslutningsvis vil ombudet påpeke at de foreslåtte endringene i KRL-faget forsterker behovet for snarlige endringer av formålsbestemmelsen i opplæringsloven, jf de forslag som er fremsatt i NOU 2007:6 og ombudets høringsbrev av 1. november 2007. Etter at endringene i KRL-faget er gjennomført vil det fremstå som et paradoks at det fortsatt heter i opplæringsloven § 1-2 at *"Grunnskolen skal i samarbeid og forståing med heimen hjelpe til med å gi elevane ei kristen og moralsk oppseding..."*. Sett i sammenheng med kritikken fra menneskerettsorganene kan det hevdes at det er dette utgangspunktet i lovgivningen som er hovedproblemet – at norske myndigheter har sett det som sin oppgave å sørge for at elevene får en kristen oppdragelse. KRL-faget har for så vidt bare vært myndighetenes middel for å gjennomføre denne målsetningen.

Med vennlig hilsen

Ingeborg Grimsmo
Fungerende likestillings- og
diskrimineringsombud

Elisabeth Lier Håugseth
Avdelingsleder